

PREDSTAVITEV ORGANIZACIJE TEKMOVANJA V KROSU

Gradivo pripravila:

Gabrijel Ambrožič

Zdravko Peternej

Ljubljana, 14. maj 2013

Splošno

Zaradi zelo različnih pogojev, v katerih se organizirajo krosi, je nemogoče predpisati natančna pravila. Moramo se zavedati, da je razlika med zelo uspelim in neuspelim tekmovanjem pogosto odvisna od naravnih značilnosti terena in spretnosti načrtovalca proge. Spodaj navedena pravila služijo kot pomoč, vodilo in spodbuda društvom in šolam za razvoj teka v naravi.

Skozi slikovni pregled želimo predstaviti dober primer organizacije Šolskega ekipnega kroša za osnovne in srednje šole, ki je bilo leta 2011, 2012 in 2013 v Novem mestu. Izvajalec je bil Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma; Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija.

Organizator je zelo dobro umestil progo v naravno okolje. Izpolnil je vse pogoje, ki jih zahtevajo pravila. Slikovni material lahko služi kot dober pripomoček in pomoč bodočim organizatorjem.

Letni čas

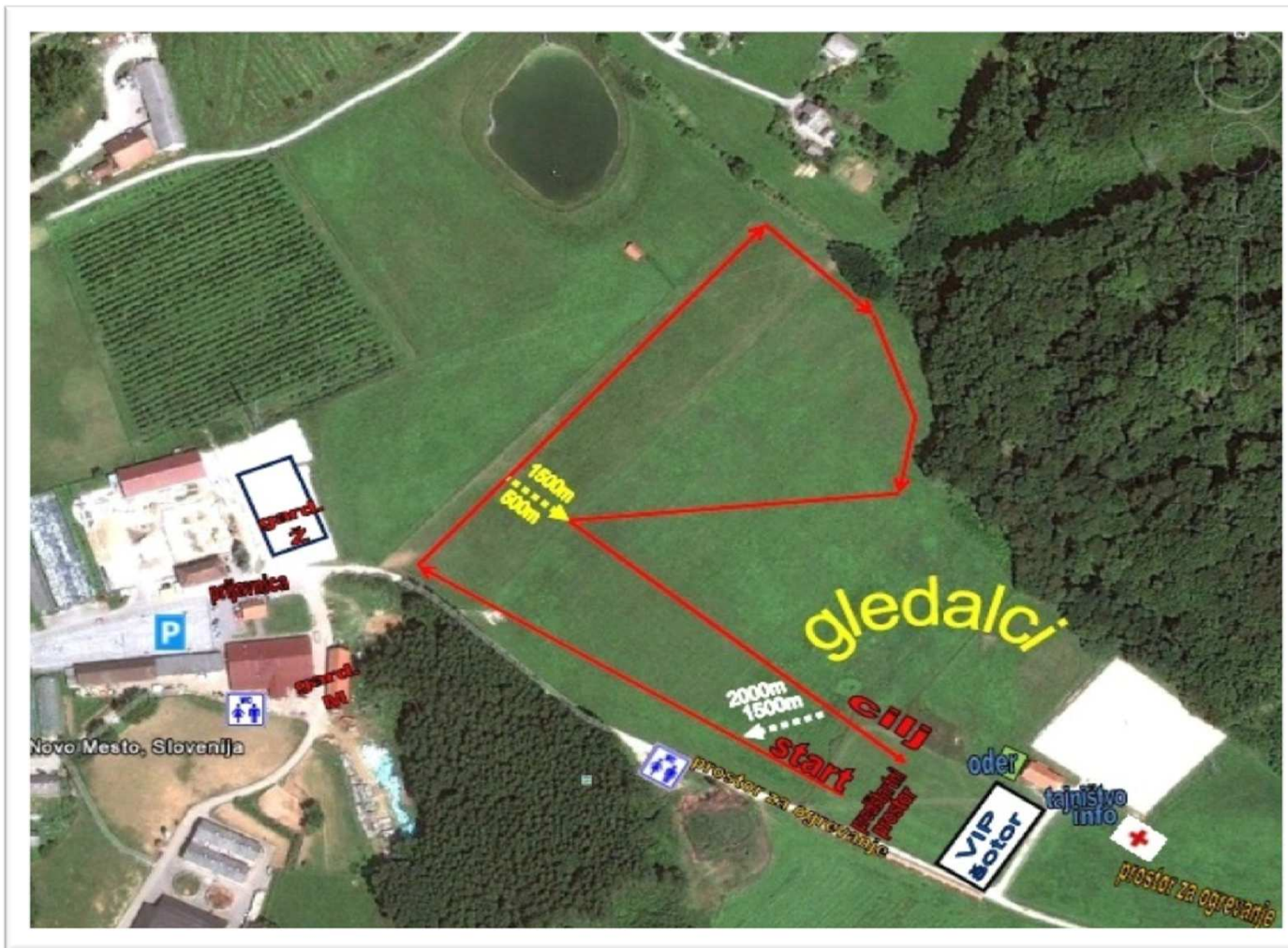
Sezona teka v naravi je običajno v zimskih (oktober–november) in spomladanskih mesecih (april–maj).

Šolski krosi, ki jih skupaj organizirata Zavod za šport RS Planica in Atletska zveza Slovenije, se izvajajo v mesecu aprilu ali maju.

Tekmovanja v krosu so zelo pomembni del tekmovalnega sistema AZS. Treningi in tekmovanja v krosu so pogosto zelo pomemben del zimskih priprav na letno sezono na stezi.

Vsako letno se močno poveča število rekreativnih tekačev, ki v svojem treningu izkoriščajo vse mogoče naravne danosti. Tek v naravi je najbolj naravna oblika rekreacije.

Proga - tloris

Na sliki je primer tlorisa proge, ki je lahko umeščen v parku, pašniku ali podobno. Proga odgovarja vsem predpisom iz pravil. Pomembno je, da je proga razgibana: z vzponi, spusti, zavoji ...

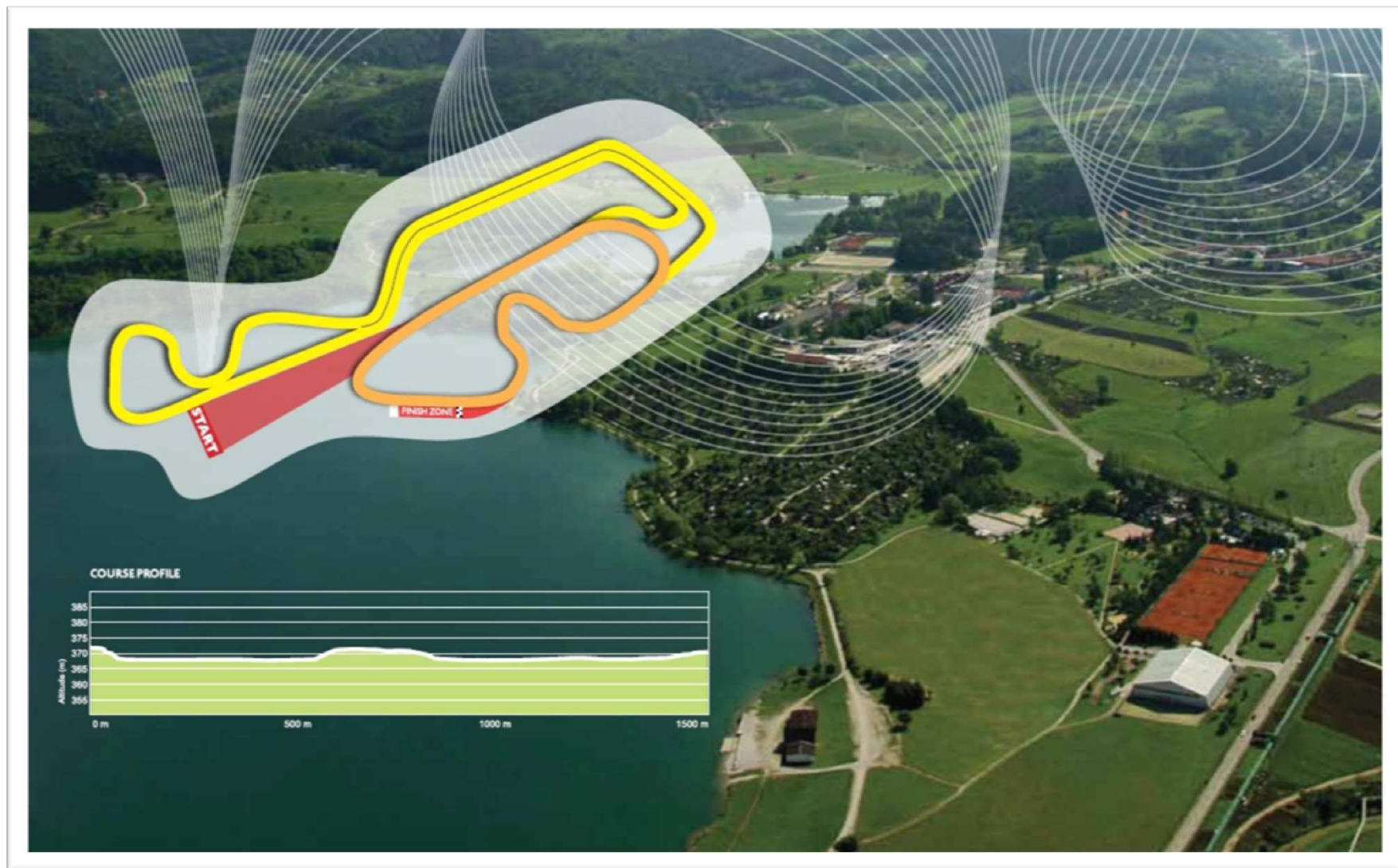
Proga - tloris

Tloris prikazuje progo iz EP krosa v Velenju (2011).

Organizacija EP v krosu je zelo zahtevna, kar se vidi iz potrebnih dodatnih prostorov, kar mora zagotoviti vsak organizator v štartno ciljnem prostoru in ob progi.

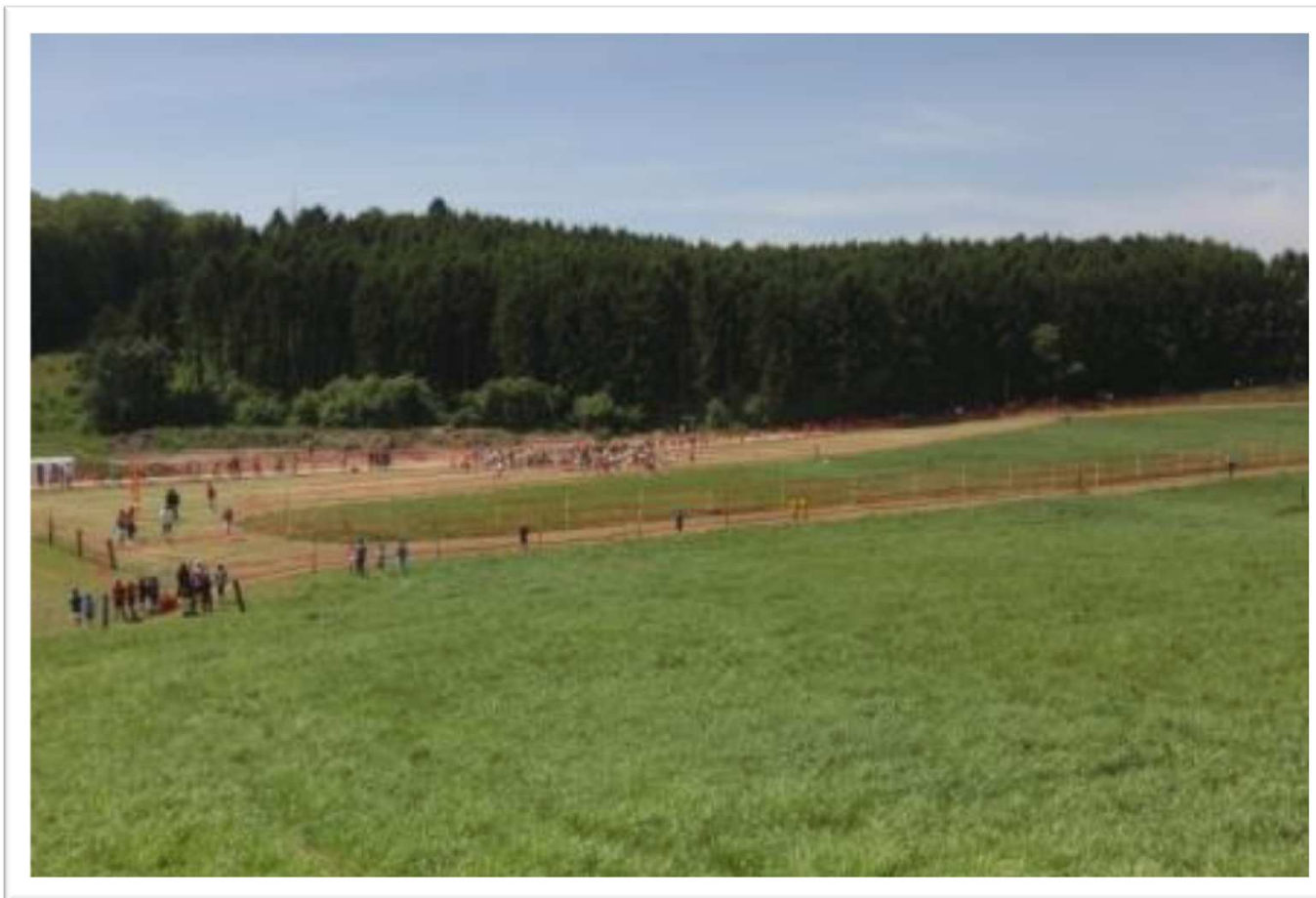
Proga - profil

Profil proge EP v krosu prikazuje lažjo progo – le ta je zelo ravninska. Zelo dobro je pregledna za gledalce, tako na prireditvenem prostoru kakor tudi pred TV.

Proga mora biti načrtovana na odprtem ali gozdnatem terenu, poraslem, kolikor je to mogoče, s travo, z naravnimi ovirami, iz katerih načrtovalec lahko naredi zanimivo tekmovalno progo.

Prostor mora biti dovolj širok, ne samo za tekmovalje, temveč tudi za vse, kar je potrebno za izvedbo tekmovanja in spremljajoče dejavnosti.

Nujno spremljajoči prostori so postavljeni na samem tekmovališču ali pa v neposredni bližini.

V primeru, da ni fiksnih prostorov, se za delo posameznih služb lahko uporabijo šotori in ostali obstoječi objekti. S tem zagotovimo popolne pogoje.

Izkoristimo lahko tudi druge objekte, ki so na razpolago:
kozolec, skladišče, telovadnica itd.

Nujno spremljajoči prostori so: garderobe s tuši, tajništvo tekmovanja, prijavnica, prostor za ogrevanje, prostor za meritve časov in obdelavo podatkov, prostor za proglasitve, VIP, press, prostor za prehrano.

Dolžina proge

Za prvenstva, mednarodna tekmovanja in kjerkoli je to mogoče, tudi za druga tekmovanja je treba načrtovati krožno progo, katere krog naj bo dolg med 1750 m in 2000 m.

Če je treba, se lahko doda manjši krog, da se dolžina prilagodi potrebni skupni dolžini za različne discipline, s tem da se manjši krog teče v začetnih krogih.

Priporoča se, da ima vsak večji krog vsaj 10 m skupnega vzpona.

Za šolska tekmovanja v krosu je dolžina proge večjega kroga 1000 m in dolžina manjšega kroga 500 m.

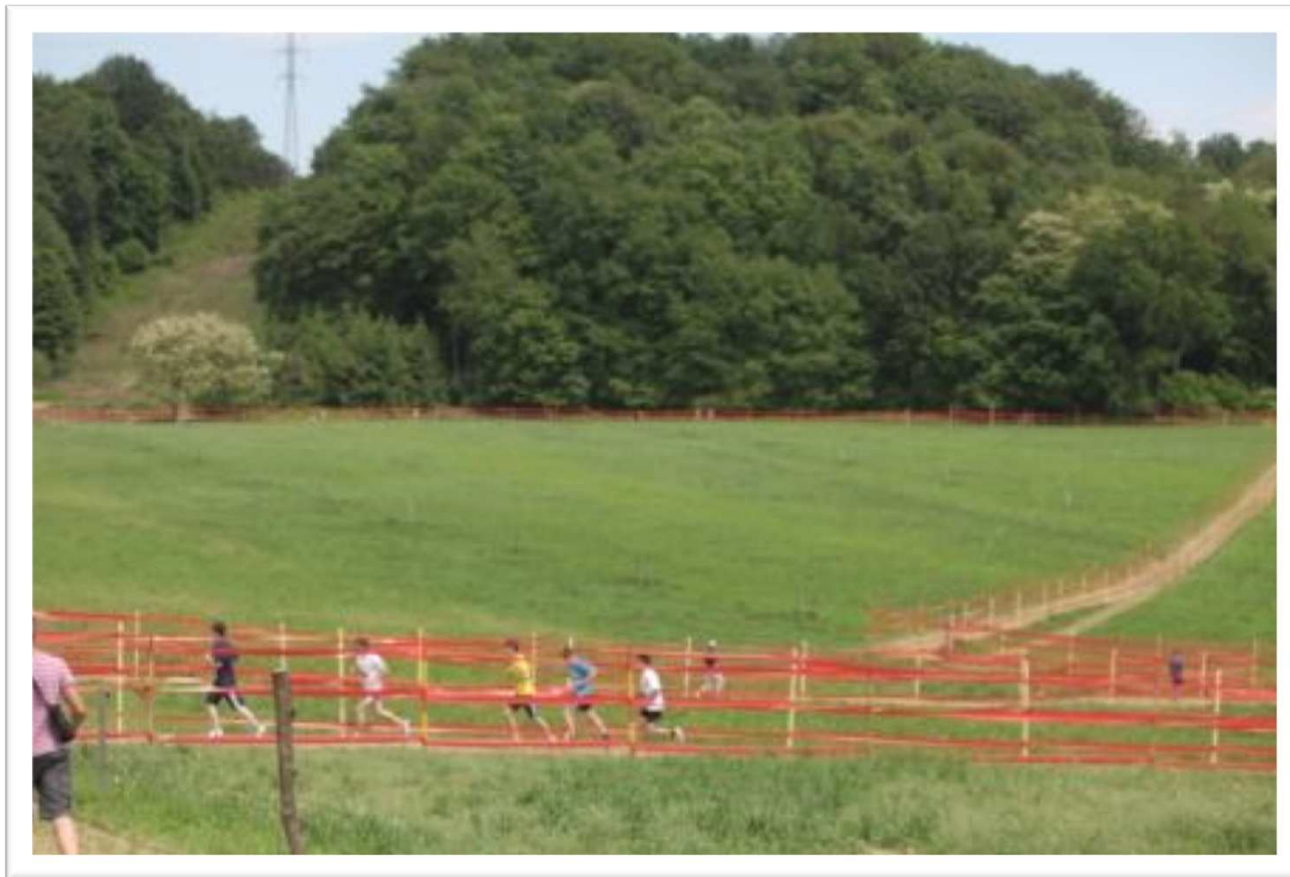
Na ta način se s kombinacijo obeh krogov določi dolžina proge za posamezno starostno kategorijo.

Če je mogoče, je treba izkoristiti obstoječe naravne ovire. Obenem pa se je potrebno izogniti zelo visokim oviram in globokim jarkom, nevarnim vzponom/spustom, gostemu podrastju in grmovju oziroma vsaki oviri, ki bi predstavljala težavo in ne bi ustrezala ciljem tekmovanja.

Pri tekih z večjim številom atletov se je treba v prvih cca 500 m izogibati ozkim prehodom ali drugim oviram, ki bi atlete ovirale pri nemotenem teku.

Prečkanju cest ali makadamskih površin se je treba izogibati ali pa naj jih bo čim manj. Če se temu ne da izogniti na enem ali dveh delih proge, je treba tisti del prekriti s travo, preprogami ali z zemljo.

Razen štartne in ciljne ravnine, proga ne sme imeti daljših ravnih delov.

Najprimernejša je naravno valovita proga z blagimi zavoji in kratkimi ravninami.

Proga mora biti na obeh straneh jasno označena
s trakovi.

Priporoča se, da se na eni strani proge postavi 1 m širok koridor, ki je namenjen samo za uradne osebe in medije (obvezno za večja mednarodna tekmovanja).

Prav tako se priporoča, da je z zunanje strani proge postavljena močna ograja.

Kritični deli proge morajo biti zaščiteni z močno ograjo, še posebej štartni prostor (vključno s prostorom za ogrevanje in prijavnico) in ciljni prostor (vključno s kakršno koli mešano cono).

Dostop v ta prostor je dovoljen le akreditiranim osebam.

Gledalcem je dovoljen prehod čez progo le pred začetkom tekmovanja in na organiziranih prehodih pod nadzorom redarjev.

Priporoča se, da je proga, vključno z mesti, kjer so ovire, široka 5 m, kar pa ne velja za štartni in ciljni prostor.

Štartni prostor

Štartni prostor mora biti dovolj širok.

Na ta način imajo tekmovalci dovolj prostora, da se postavijo v eno do dve vrsti.

Prvi del štartnega prostora mora biti raven tako, da imajo vsi tekmovalci čim bolj enako razdaljo do prvega zavoja.

Pred štartom.

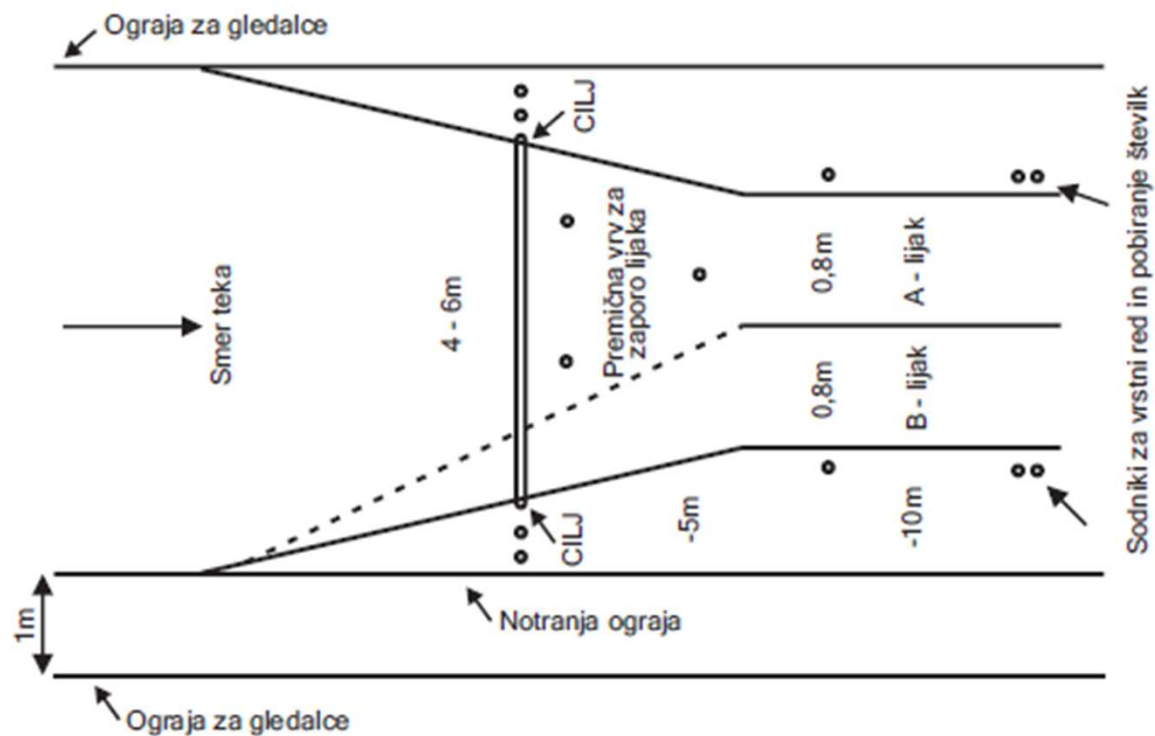

Štart.

Ciljni prostor

Izdelava ciljnega prostora z lijaki mora biti kvalitetno narejen, še zlasti ob velikem številu nastopajočih.

Priporočena organizacija cilja - dvojni ciljni lijak

Na cilju je potrebno postaviti ciljni lijak, ki zagotovi, da so vsi atleti po prihodu v cilj korektno razvrščeni.

Za tekmovanja z večjim številom tekmovalcev postavimo dvojni ciljni lijak.

Prihod v cilj.

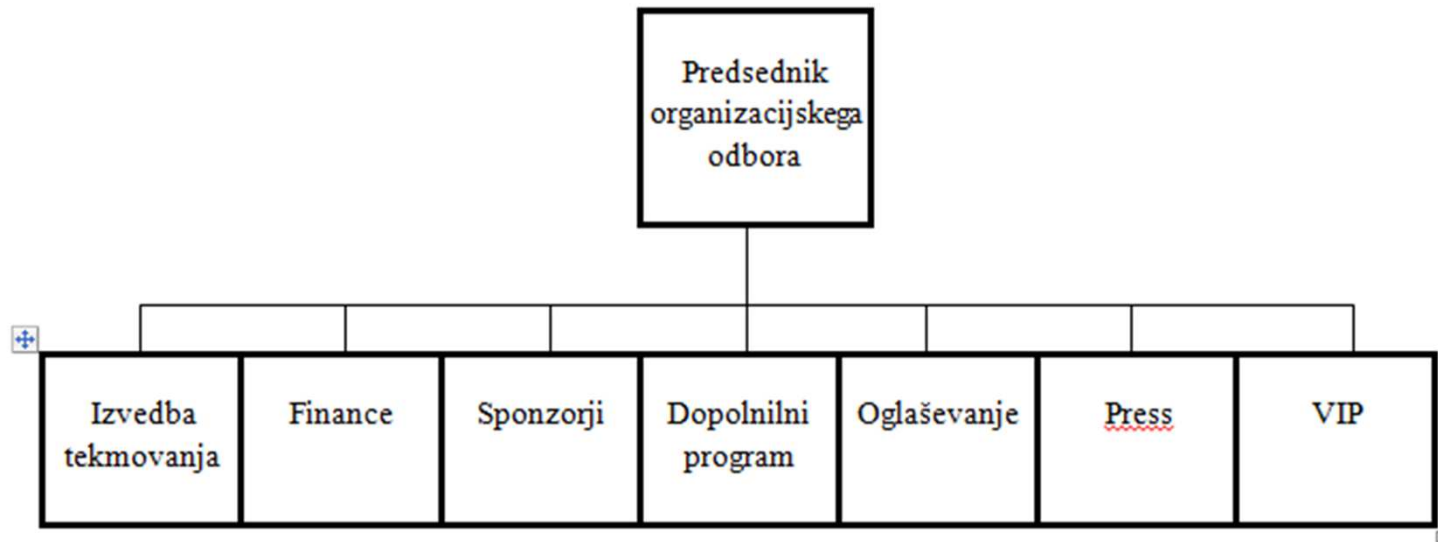
Zagotoviti je potrebno, da so tekmovalci pravilno razvrščeni po prihodu v cilj, za kar poskrbi zadostno število sodnikov.

Organizacija tekmovanja v krosu

Organizacija tekmovanja v krosu je zahtevna, zato je potrebno zagotoviti veliko število ljudi. Pravočasno mora biti sestavljen organizacijski odbor. Predsednik organizacijskega odbora imenuje vse odgovorne osebe po posameznih službah.

Če naj bo tekmovanje dobro izvedeno, tako v zadovoljstvo tekmovalcev kot gledalcev, je nujno potrebno pravočasno načrtovanje. Temeljno pravilo je, da se vse predvidene aktivnosti načrtujejo in da se z delom prične dovolj zgodaj. Že v načrtovanju tekmovanja je potrebno zagotoviti kar najboljše pogoje vsem nastopajočim, saj tekmovanje organiziramo zaradi atletov.

Shema organizacijskega odbora

Shema ne odraža enakega obsega dela in velikosti posameznih služb. Opozarja le, da morajo biti organizirane vse funkcije organizacijskega odbora in da morajo delovati. Pojasnilo najmočnejšega segmenta v organizacijskem odboru – Izvedba tekmovanja – je v nadaljevanju.

Glavne naloge posameznih služb

- Izvedba tekmovanja

Najpomembnejši cilji v izvedbi tekmovanja so zagotavljanje atletom najboljših pogojev za tekmovanje in njihovi doseženi rezultati.

Že uvodoma je bilo povedano, da mora biti tekma pravočasno načrtovana in postavljene morajo biti vse službe organizacije. Ravno tako mora tudi vodja tekmovanja kot član organizacijskega odbora pravočasno imenovati vse službe v organizaciji tekmovanja.

K uspešni izvedbi tekmovanja pripomore dobra in močna ekipa z dinamično pripravljenim urnikom, dobro in kvalitetno pripravljenim tekmovališčem ter dobro vodenim tekmovanjem.

Zelo pomemben dejavnik na tekmovanju so gledalci. Za dobro obveščenost gledalcev je potrebno ustrezno ozvočenje ter izkušen napovedovalec.

Tekmovanje se tudi gleda in ne samo »poslušá«, zato je napovedovanje in komentiranje izjemno pomembno. Pomembni so kratki intervjuji in komentarji, saj bodo le na ta način gledalci uživali na tekmi.

Izvedba tekmovanj mora biti v skladu s Pravili za atletska tekmovanja. Zavedati se moramo, da so atleti najpomembnejši in njim v pomoč kot stimulacijo se uporabi tudi glasbo, ki pa ne sme motiti nastopa ostalih tekmovalcev.

• Finance

Tekmovanja se financirajo iz naslednjih virov:

- javne finance,
- šartnina,
- participacija AZS,
- sponzorji in donatorji.

- **Sponzorji**

Sponzorji in donatorji imajo možnost reklamiranja v skladu s Pravili za atletska tekmovanja (reklamne površine, oglaševanje pred in med tekmovanjem).

- **Dopolnilni program**

Tekmovanja v atletiki so običajno časovno daljša in vedno tudi ni možno pripraviti atraktivnih tekmovanj. Atletske oboževalce in gledalce lahko pritegnemo samo z dopolnilnim programom, ki je bodisi pred uradno otvoritvijo, bodisi po zaključku tekmovanja. Možnosti so pestre (nastop posameznikov in glasbenih skupin, žrebanja nagrad, atraktivne predstave ...).

- **Oglaševanje**

Služba oglaševanja je samostojen del organizacijskega odbora, ki izvaja promocijo tekmovanja. Z navedenimi aktivnostmi mora v največji možni meri zagotoviti prisotnost gledalcev.

Skupaj s službo sponzorjev zagotovi oglaševanje.

- **Press**

Brez medijske podpore ter brez TV prenosov in reportaž je vsako tekmovanje izjemno okrnjeno. Zagotoviti je potrebno medijski dogodek pred in med tekmovanjem. To je oblika, da se preko medijskega dogodka dvigne oziroma izboljša položaj sponzorjev in da atletika dobi polno afirmacijo.

- VIP

Vse sponzorje in donatorje je potrebno obravnavati z veliko pozornostjo. S povabilom na tekmovanje in dodelitvijo pomembne vloge na tekmovanju (VIP prostor, vključitev v ceremonial) jim bomo dali polno veljavo.

Glavne naloge posameznih služb v organizaciji tekmovanja

1. Vodstvo tekmovanja: vodi in koordinira celotno tekmovanje. Vodja tekmovanja načrtuje in koordinira vse službe tekmovanja, tako pred kakor tudi med tekmovanjem.
2. Tajništvo tekmovanja: v delo tajništva so zajete vse administrativne in dokumentacijsko-informativne naloge, ki morajo biti izpeljane pred, med in po tekmovanju.
3. Tehnična služba: pravočasno poskrbi za ustrezno pripravljenost tekmovališča s postavitvijo ograj, šotorov, košnje trave ter za zadostno število pomožnega osebja.
4. Meritve časov
5. Sodniška služba: številčno mora biti zadostna (dovolj sodnikov na štartu in cilju ter po celotni dolžini proge). Poskrbi tudi za red in disciplino na tekmovališčih.
6. Prijavnica: poskrbi za kontrolo tekmovalcev ter pravočasen prihod na tekmovališče.

7. Napitki, gobe in okrepčevalnice

Voda in druga primerna okrepčila morajo biti na voljo na štartu in na cilju pri vseh tekih. Če tako zahtevajo vremenske razmere, morajo biti pri vseh tekih v vsakem krogu postavljene postaje z napitki in mokrimi gobami.

8. Proglasitve: na atraktiven in animacijski način se podelijo priznanja najboljšim.

9. Zdravstvena služba: prisotna mora biti od pričetka ogrevanja tekmovalcev do zaključka tekmovanja. Glavna naloga je oskrba v primeru poškodb.

V času tekmovanja tajništvo kar najhitreje seznanja medije in gledalce z rezultati ter takoj po tekmovanju izda bilten z rezultati.

Podeljevanja priznanj opravijo sponzorji, nekdanji vrhunski športniki ter zaslužni funkcionarji.